

Inhoud

Intussen in Johannesburg

De jonge zwarte schilders die mijn huis opfleuren, spreken drie woorden Engels, perfect Sotho en redelijk Afrikaans – "baie dankie, baas". Dat *baas* irriteert me al zolang ik hier woon. In de stad sterft de verbale ondergeschiktheid een snelle dood, maar op het platteland gaat het allemaal wat langzamer. Daar komen de schilders vandaan. Maar over het Afrikaans, dus. Hoe vaak heb ik Nelson Mandela zich nu vriendelijk in die taal horen uitlaten? Ontelbare keren. De oplagecijfers van *Afrikaner* kranten en tijdschriften zijn in de afgelopen jaren snel toegenomen. Het aandeel Afrikaans op radio en televisie is een stuk groter dan dat van de meeste andere elf officiële talen die het land kent. Er zijn inmiddels drie, zwaar gesponsorde, jaarlijkse *Afrikaner* kunstfestivals, die tienduizenden bezoekers trekken. Pieter-Dirk Uys trekt in Nederland volle zalen. Het aantal bezoekers van een interessante website over de *Afrikaner* literatuur, www.litnet.co.za, groeit met de dag. Antjie Krog, de journalist Sandile Dikeni en de zakenman Matthews Phosa vertonen zich met regelmaat als ambassadeurs van het Afrikaans. Goed, bij de overheid is er een sterke neiging om het Engels als enige ambtelijke taal te hanteren. En gelijk hebben ze, de molens draaien al langzaam genoeg dus daar moet je geen vertalers tussen zetten. Het aantal onderwijsinstellingen met Afrikaans als voertaal neemt af. Ook dat is vanzelfsprekend als je ieder aan zijn trekken wilt laten komen. "Het Afrikaans dreigt uit te sterven", zei oud-president De Klerk bij een recent bezoek aan Nederland. *Ek kan nie glo nie*. Ik geloof er niks van. De Klerk woont het grootste deel van het jaar in Londen. Misschien een beetje het contact verloren?

bart.luirink@niza.nl

Af en toe een inzicht

Eindelijk is er een kans dat Afrikaanse potentaten zich moeten verantwoorden. Voor het Internationaal Strafhof in Den Haag staat inmiddels de eerste Congolese krijgshoofd terecht. Mogelijk wacht Charles Taylor eenzelfde lot. En wie weet, ooit, Mugabe? Het interview met de Zuid-Afrikaanse rechter Navanethem Pillay biedt veel denkstof in deze ZAM. Ook de favoriete Afrikaboeken van twintig kenners brengen de lezer op een idee, evenals de observaties van Abdelkader Benali, de *lijfkreet* van Antjie Krog, de beelden van Jodie Bieber en de 'stront' van Gerard Reve. Reizen, op het strand liggen, van de zon genieten en af en toe een inzicht verwerven. Bij deze!

De redactie

- 20 **Zomer! Het beste Afrikaboek** Lees de beste Afrikaboeken tijdens je vakantie! De favorieten van twintig Afrikaners: Adriaan van Dis, Marlene Dumas, Renske de Greef en anderen.
- 10 **Afrika Museum zet folklore overboord** Het vernieuwde Afrika Museum besteedt meer dan ooit aandacht aan hedendaagse Afrikaanse kunst. Omdat het echt goede kunst is.
- 32 **Interview – De strijd van rechter Pillay** De Zuid-Afrikaanse Navanethem Pillay, een van de pioniers van het Internationaal Strafhof in Den Haag: 'Voor sommige zaken is nu eenmaal een lange adem nodig.'
- 42 **Abdelkader Benali in Durban** De Nederlands-Marokkaanse schrijver bezoekt een literair festival in Durban. En ontdekt dat Afrikaanse schrijvers niet bestaan.
- 47 **Antjie Krog's verweerschrift** Een vreesloze dichtbundel over verval van het vergankelijke lichaam. *Leef met die disintegrerende lyf saam.*

- 8 **Gerard Reve in Zuid-Afrika:** "Hij praat louter stront"
- 15 **Terugblik Operatie Vula:** Nederlanders voor de goede zaak
- 23 **Congo** "De verkiezingen moeten slagen"
- 24 **In beeld** Jodi Bieber over opgroeien in Zuid-Afrika
- 30 **Profiel** Paul Fentener van Vlissingen
- 38 **Reizen** Fantasiëhotel op Zanzibar
- 41 **Zimbabwe** Geesten schieten Mugabe te hulp
- 44 **Swaziland** Jeugdbeweging in verzet tegen koning
- 52 **Kunst** Luan Nel exposeert

RUBRIEKEN

- 4 **De Veranda** Eerste indrukken
- 14 **Column Farid Esack** Verzombisering
- 35 **Column Prudence Mbewu** Beste Jacob Zuma
- 36 **The Swakopmund Observer** Kijken en bekeken worden
- 45 **De Markt** boeken, muziek, agenda, aanbiedingen

Word abonnee van ZAM! Zie pagina 50